

ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ:

«ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΦΗΒΩΝ»

Επιμέλεια έρευνας: Αναστάση Γεωργία, Καραγιάννης
Ελευθέριος, Κυριακούλης Διονύσιος-Ιωάννης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	3
3	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	4
4	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	4
5	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	5
5.1	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	5
6	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	123
7	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	134

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ & ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

<i>Πίνακας 1 : Κατανομή συχνότητας και σχετική κατανομή φύλου.....</i>	<i>5</i>
<i>Γράφημα 1 Κυκλικό διάγραμμα κατανομής φύλου.....</i>	<i>5</i>
<i>Πίνακας 2: Περιγραφικά στοιχεία της ηλικίας.....</i>	<i>6</i>
<i>Γράφημα 2 Θηκόγραμμα κατανομής ηλικίας συμμετεχόντων.....</i>	<i>6</i>
<i>Πίνακας 3: Κατανομή συχνότητας και σχετική κατανομή ηλεκτρονικού μέσου για ακρόαση μουσικής .....</i>	<i>6</i>
<i>Γράφημα 3 Ποιο ηλεκτρονικό μέσο προτιμάτε για αν ακούτε μουσική.....</i>	<i>7</i>
<i>Πίνακας 4 : Κατανομή συχνότητων και σχετικές συχνότητες μουσικών οργάνων ...</i>	<i>7</i>
<i>Πίνακας 5: Κατανομή συχνότητων και σχετικές συχνότητες παρακολούθησης συναυλιών και μουσικής ενημέρωσης.....</i>	<i>8</i>
<i>Πίνακας 6: Κατανομή συχνότητων και σχετικές συχνότητες για το είδος μουσικής προς ενημέρωση και για τη γλώσσα των τραγουδιών .....</i>	<i>9</i>
<i>Πίνακας 7: Κατανομή συχνότητας και σχετικής συχνότητας τρόπου απόκτησης τραγουδιών .....</i>	<i>9</i>
<i>Πίνακας 8: Κατανομή συχνότητας και σχετικής συχνότητας χρόνου ακρόασης μουσικής.....</i>	<i>10</i>
<i>Γράφημα 4 Θηκόγραμμα κατανομής ωρών σχετικά με τις ώρες που ακούν καθημερινά μουσική οι συμμετεχόντες. ....</i>	<i>10</i>
<i>Πίνακας 9: Ανάλυση μέσων τιμών για το Φύλο και την ερώτηση «Θεωρείτε σημαντική τη μουσική στη ζωή σας;» .....</i>	<i>11</i>
<i>Γράφημα 4 Συγκριτικό θηκόγραμμα σχετικά με τις απαντήσεις που δόθηκαν στην ερώτηση «Θεωρείτε σημαντική τη μουσική στη ζωή σας;».....</i>	<i>11</i>

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«...πας γαρ ο βίος του ανθρώπου ευρυθίας τε και ευαρμοστίας δείται» (Πλ.Πρωτ.324d-328d). Ο ρυθμός και η αρμονία, σύμφωνα με τον Πλάτωνα, αποτελούν δύο συστατικά που συνιστούν την ουσία της μουσικής τέχνης και καθορίζουν, διέπουν την ανθρώπινη ζωή. Η μουσική, ως Τέχνη και Επιστήμη που ασχολείται με τους ήχους, διαδραματίζει βασικό ρόλο στον ανθρώπινο βίο και ιδιαίτερα στην εφηβική ηλικία, τόσο σε εκπαιδευτικό όσο και σε ψυχαγωγικό-εκφραστικό επίπεδο. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην Πολιτεία (Πλ.Πολιτ. 401 d-e) «ο ρυθμός και η μελωδία εισχωρούν στα τρίςβαθα της ψυχής και αδράχνοντάς την με δύναμη μεγάλη, φέρνουν μέσα της ευπρέπεια και της δίνουν ομορφιά, εάν βέβαια κάποιος ανατραφεί σωστά». Η παρούσα έρευνα με τίτλο «ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΦΗΒΩΝ» πραγματοποιήθηκε με σκοπό να διερευνήσει την επίδραση που ασκεί η μουσική στους σύγχρονους εφήβους, τη θέση που αυτή κατέχει στη ζωή τους και τους παράγοντες που την επηρεάζουν.

Λέξεις – Κλειδιά: Μουσική, Έφηβοι

2 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η μουσική, ως μέσο και ως αυτοσκοπός στο πλαίσιο της παιδαγωγικής, επηρεάζει διαχρονικά τους εφήβους ανά την υφήλιο. Οι μουσικές προτιμήσεις τους, αν και πολλές φορές επηρεάζονται από τη βιομηχανική μουσική παραγωγή, καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τόσο την ψυχοπνευματική τους εξέλιξη όσο και τη διάθεση-συμπεριφορά τους. Έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε 111 Αυστραλούς εφήβους σχετικά με τις αλλαγές στη διάθεσή τους μετά την ακρόαση μουσικών ειδών που επιλέγουν οι ίδιοι, απέδειξε ότι χρησιμοποιούν τη μουσική για να βελτιώσουν τη διάθεσή τους, ιδιαίτερα όταν η αρχική τους κατάσταση είναι θετική. Ωστόσο, ορισμένοι, όταν αισθάνονται θλίψη ή άγχος, ανέφεραν επιδείνωση της κατάστασης τους όταν ακούν κυρίως «θυμωμένη» μέταλ μουσική. Επομένως, οι μουσικές προτιμήσεις καθορίζονται και καθορίζουν την ψυχική διάθεση των νέων.

Άλλη έρευνα, που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Τσανγκ της Κίνας (αναγνωρισμένη ως δημιουργική πόλη της Unesco το 2017),εξέτασε το βαθμό συσχέτισης των μουσικών προτιμήσεων των εφήβων και της δημιουργικότητας τους στο πλαίσιο της σχολικής μουσικής εκμάθησης. Μεταξύ Οκτωβρίου 2019 και Μαΐου 2020, συλλέχθηκαν δεδομένα από δομημένα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν 1083 έφηβοι Κινέζοι ηλικίας 11 έως 15 ετών και διεξήχθησαν ημιδομημένες συνεντεύξεις ομάδων εστίασης με 53 από αυτούς τους μαθητές. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης διαπίστωσαν ότι οι έφηβοι μαθητές επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τους δασκάλους μουσικής του σχολείου τους όσον αφορά τις μουσικές τους προτιμήσεις και τις μουσικές δραστηριότητές τους εντός και εκτός σχολείου.

Δείγμα 1060 εφήβων από τη Μαλαισία ερωτήθηκαν σχετικά με τα κίνητρα όσον αφορά τη μουσική μάθηση στο σχολείο και την ενασχόλησή τους με μουσικό

όργανο εκτός σχολείου. Υιοθετώντας τη θεωρία των κινήτρων-προσδοκίας-αξιών, τέθηκαν στους μαθητές ερωτήσεις σχετικά με την αντίληψή τους για τη σημαντικότητα της μουσικής στη ζωή τους. Παρότι τα αποτελέσματα διαφοροποιούνται με βάση την **εθνότητα** (Μουσουλμάνοι Μαλαισίας, Κινέζοι Χριστιανοί, Ινδοί Ινδουιστές, Ινδοί Χριστιανοί), τις μουσικές **εμπειρίες** και το **φύλο**, κοινός τόπος αποτελεί ότι η μουσική είναι αναπόσπαστο κομμάτι στη ζωή των εφήβων.

Τέλος, σε έρευνα που διεξήχθη στον Ελλαδικό χώρο και συγκεκριμένα σε 477 μαθητές Α΄ Τάξης Γυμνασίου σε αστικές και ημιαστικές περιοχές του Βόλου, των Ιωαννίνων και της Κέρκυρας ηλικίας 12- 13 ετών, εξετάστηκε κατά πόσο και εάν η **ηλικία** και η **μουσική εκπαίδευση** επηρεάζουν τις μουσικές προτιμήσεις των Ελλήνων. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια και έλαβαν μέρος σε δοκιμασίες ακρόασης κατά τη διάρκεια των οποίων κατέταξε σε κλίμακες προτίμησης τύπου Likert αποσπάσματα από οχτώ διαφορετικά είδη μουσικής. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι οι μουσικές προτιμήσεις των Ελλήνων εφήβων σχετίζονται με είδη που απευθύνονται σε νεανικό κοινό και καθορίζονται από την πρότερη μουσική τους εμπειρία .

Συνάγουμε λοιπόν το συμπέρασμα, πως η μουσική σχετίζεται άμεσα με τη ζωή των εφήβων παγκοσμίως τόσο σε επίπεδο εκπαιδευτικό, όσο και διάθεσης, επιλογών και δημιουργικότητας.

3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 2023 στο νεοσύστατο Μουσικό Γυμνάσιο Ηγουμενίτσας και έλαβαν ενεργό συμμετοχή 67 μαθητές από την Α΄, τη Β΄ και τη Γ΄ Τάξη, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με προθυμία, καθώς φοιτούν σε σχολείο της μέσης εκπαίδευσης που σχετίζεται άμεσα με το αντικείμενο της αρεσκείας τους. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν αγόρια (33) και κορίτσια (34) ηλικίας 12, 13 και 14 ετών. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε **ερωτηματολόγιο** 11 ερωτήσεων που διανεμήθηκε σε όλη την τάξη στο τέλος της διδακτικής ώρας. Ακολούθησε η εισαγωγή των δεδομένων στο **στατιστικό πακέτο SPSS** και, εν συνεχεία, με την αξιοποίηση της **περιγραφική στατιστικής**, ακολούθησε η **ανάλυση** των δεδομένων και η συλλογή **ποιοτικών** και **ποσοτικών αποτελεσμάτων**.

4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, λαμβάνοντας υπόψιν την **σημαντικότητα της μουσικής στη ζωή των εφήβων**, επιχειρείται ο καθορισμός των **παραγόντων** που την επηρεάζουν. Επομένως το βασικό ερώτημα είναι «**ποιοι παράγοντες επηρεάζουν το πόσο σημαντική θεωρείται η μουσική στη ζωή των εφήβων;**».

Επίσης εγείρονται και υποερωτήματα που αφορούν το βασικό είδος μουσικής προτίμησης των μαθητών (ως προς το ύφος και τη γλώσσα), καθώς και ο τρόπος ενημέρωσης για τις μουσικές εξελίξεις.

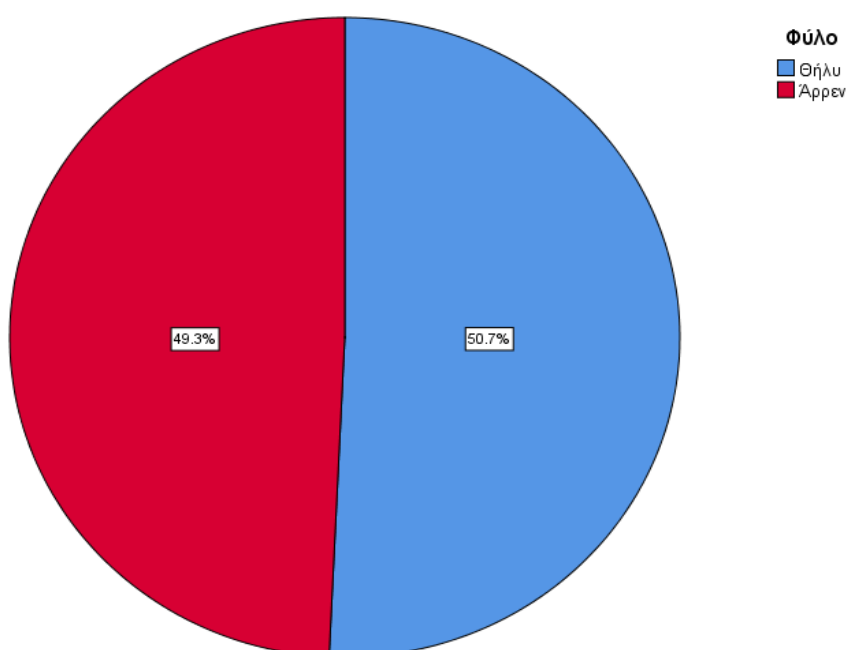
5 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Από τα αποτελέσματα της έρευνας συνάγουμε το συμπέρασμα πως η μουσική αποτελεί σημαντικό κομμάτι στη ζωή των εφήβων μαθητών του Μουσικού Γυμνασίου Ηγουμενίτσας, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την ενασχόληση του μεγαλύτερου ποσοστού του δείγματος με **μουσικό όργανο** και από τις **ώρες** που αφιερώνουν σε καθημερινή βάση για μουσική ακρόαση. Παρατηρούμε επιπλέον διαφορά στη μέση τιμή σχετικά με το πόσο σημαντική θεωρούν οι συμμετέχοντες τη μουσική στη ζωή τους με τις γυναίκες να τη θεωρούν σημαντικότερη από τους άνδρες.

5.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Πίνακας 1 : Κατανομή συχνότητας και σχετική κατανομή **φύλου**

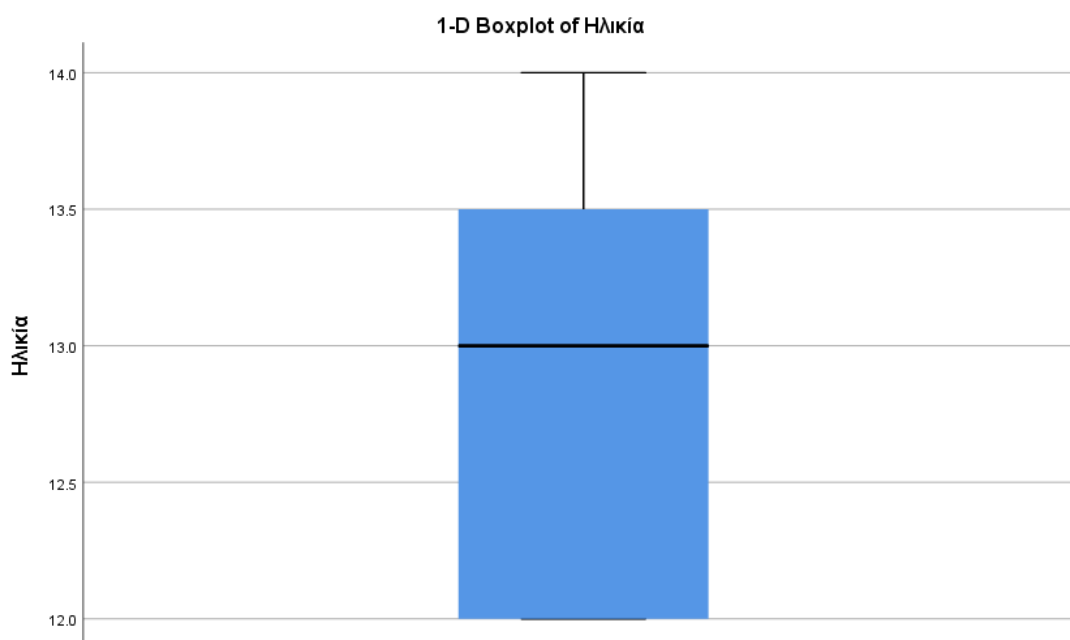
		N	N %
Φύλο	Θήλυ	34	50,7%
	Άρρεν	33	49,3%

Γράφημα 1 Κυκλικό διάγραμμα κατανομής φύλου

Πίνακας 2: Περιγραφικά στοιχεία της ηλικίας				
	Minimum	Mean	Standard Deviation	Maximum
Ηλικία	12,0	13,0	0,7	14,0

Το δείγμα μας αποτελείται συνολικά από 67 μαθητές (Πίνακας 1) εκ των οποίων οι 34 είναι γυναίκες (50.7%) και οι 33 άνδρες (49.3%) με τη μέση ηλικία τους ($\pm$ T.A.) να είναι τα 13 ($\pm$ 0.7) έτη και με εύρος τα 12-14 έτη (Πίνακας 2).

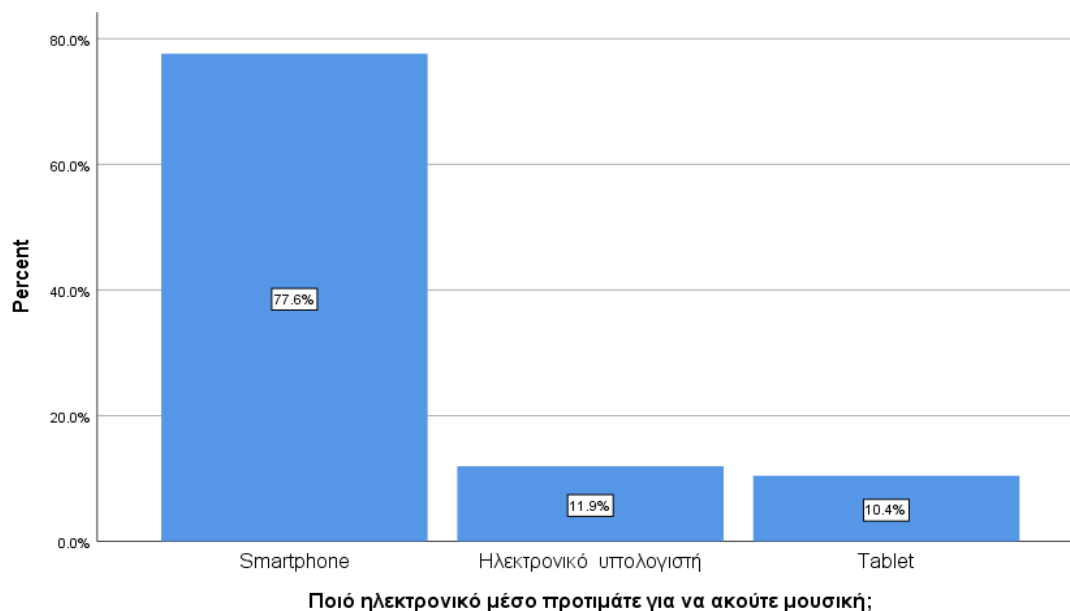

Γράφημα 2 Θηκόγραμμα κατανομής ηλικίας συμμετεχόντων

Πίνακας 3: Κατανομή συχνότητας και σχετική κατανομή ηλεκτρονικού μέσου για ακρόαση μουσικής

		N	N%
Ποιό ηλεκτρονικό μέσο προτιμάτε για να ακούτε μουσική;	Smartphone	52	77,6%
	Ηλεκτρονικό υπολογιστή	8	11,9%
	Tablet	7	10,4%

Στην ερώτηση «**Ποιό ηλεκτρονικό μέσο προτιμάτε για να ακούτε μουσική;**», η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών (77.6%) απάντησε πως προτιμάει το «Smartphone», το 11.9% δήλωσε τον «Ηλεκτρονικό υπολογιστή», ενώ το υπόλοιπο 10.4% επιλέγει το «Tablet» (Πίνακας 3).

Γράφημα 3 Ποιο ηλεκτρονικό μέσο προτιμάτε για να ακούτε μουσική

Πίνακας 4 : Κατανομή συχνοτήτων και σχετικές συχνότητες μουσικών οργάνων

		N	N %
Παίζετε κάποιο μουσικό όργανο;	Όχι	4	6,0%
	Ναι	63	94,0%
Πιάνο	Όχι	0	0,0%
	Ναι	43	100,0%
Κλαρίνο	Όχι	0	0,0%
	Ναι	32	100,0%
Κιθάρα	Όχι	0	0,0%
	Ναι	17	100,0%
Τρομπέτα	Όχι	0	0,0%
	Ναι	3	100,0%

Αναφορικά με τις απαντήσεις που λάβαμε στην ερώτηση «**Παίζετε κάποιο μουσικό όργανο;**» (Πίνακας 4) παρατηρούμε πως μόλις 4 παιδιά (6.0%) δεν παίζουν κάποιο μουσικό όργανο, σε αντίθεση με το υπόλοιπο 94.0% του δείγματος. Συγκεκριμένα, έχουμε 43 άτομα που παίζουν πιάνο, 32 άτομα κλαρίνο, 17 άτομα κιθάρα και μόλις 3 άτομα που παίζουν τρομπέτα.

Πίνακας 5: Κατανομή συχνοτήτων και σχετικές **συχνότητες παρακολούθησης συναυλιών και μουσικής ενημέρωσης**

		N	N %
Παρακολουθείτε live συναυλίες;	Όχι	31	46,3%
	Ναι	36	53,7%
Με ποιόν τρόπο ενημερώνεστε περισσότερο για τις μουσικές εξελίξεις;	Από φίλους	13	20,0%
	Από το διαδίκτυο	47	72,3%
	Από την τηλεόραση	5	7,7%

Από τον Πίνακα 5 πληροφορούμαστε πως παραπάνω από τα μισά παιδιά (53.7%) του δείγματος μας **παρακολουθούν live συναυλίες** και σχετικά με τις εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στον χώρο της μουσικής το 72.3% δηλώνει πως ενημερώνεται μέσω του διαδικτύου, το 20.0% από φίλους, ενώ μόνο το 7.7% από την τηλεόραση.

Πίνακας 6: Κατανομή συχνοτήτων και σχετικές συχνότητες για το είδος μουσικής που ενημερώνονται και για τη γλώσσα των τραγουδιών

		N	N %
Για ποιό είδος μουσικής ενημερώνεστε κυρίως;	Ροκ	11	16,4%
	Ραπ	17	25,4%
	Κλασική	8	11,9%
	Τζαζ	6	9,0%
	Μέταλ	4	6,0%
	Άλλο	21	31,3%
Ποιά γλώσσα προτιμάτε στα τραγούδια;	Ελληνικά	28	41,8%
	Ξενόγλωσσα	39	58,2%

Από τον Πίνακα 6 παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία (31.3%) στην ερώτηση «Για ποιό είδος μουσικής ενημερώνεστε κυρίως;» επέλεξε την απάντηση «Άλλο», ακολουθούμενη από ποσοστό ύψους 25.4% στην επιλογή «Ραπ». Συνεχίζοντας, βλέπουμε ότι το 16.4% ενημερώνεται κυρίως για την «Ροκ» μουσική, το 11.9% για την «Κλασική», ενώ με μικρότερα ποσοστά έχουμε τα μουσικά είδη «Τζαζ» (9.0%) και «Μέταλ» (6.0%).

Αναφορικά με την **γλώσσα των τραγουδιών**, παραπάνω από τα μισά παιδιά (58.2%) προτιμά να ακούει ξενόγλωσσα κομμάτια, ενώ οι υπόλοιποι (41.8%) προτιμούν ελληνικά τραγούδια.

Πίνακας 7: Κατανομή συχνότητας και σχετικής συχνότητας τρόπου απόκτησης τραγουδιών

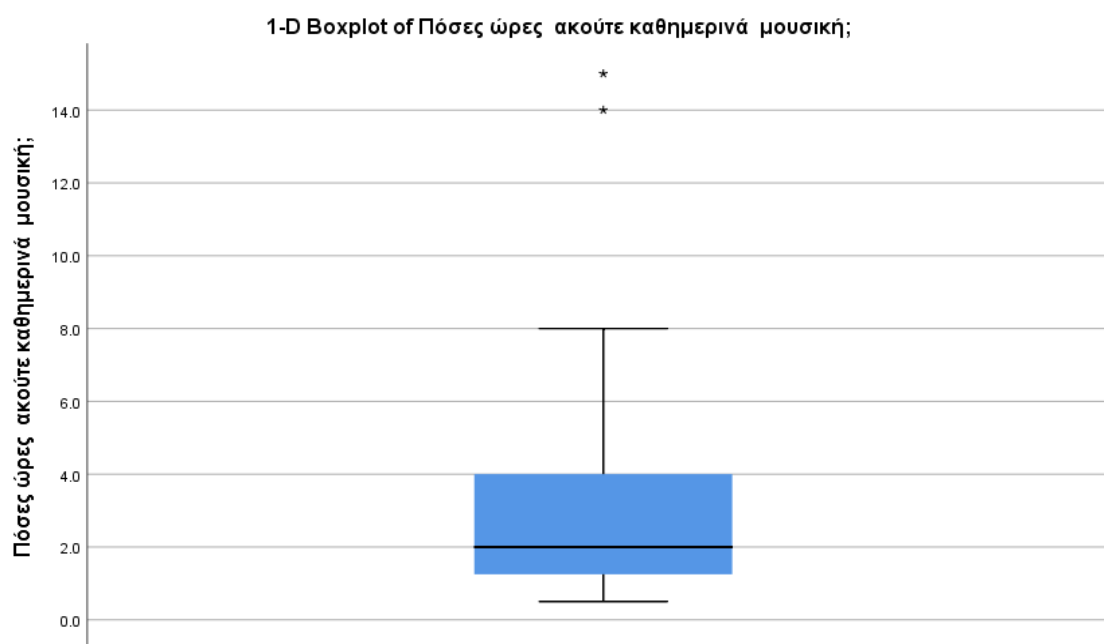
		N	N %
Με ποιον τρόπο αποκτάτε τα τραγούδια που σας αρέσουν;	Ελεύθερο κατέβασμα	54	80,6%
	Φίλοι	10	14,9%
	Αγορά σας μέσω διαδικτύου	3	4,5%

Από τον Πίνακα 7 έχουμε ότι οι περισσότεροι μαθητές του δείγματός μας επιλέγουν το «Ελεύθερο κατέβασμα» ως **τρόπο απόκτησης των τραγουδιών** της αρεσκείας τους, με το ποσοστό τους να αγγίζει το 80.6%. Το 14.9% δήλωσε πως τα αποκτά από φίλους, ενώ μόλις το 4.5% τα αγοράζει μέσω διαδικτύου.

Πίνακας 8: Κατανομή συχνότητας και σχετικής συχνότητας χρόνου ακρόασης μουσικής

	Minimum	Mean	Standard Deviation	Maximum
Πόσες ώρες ακούτε καθημερινά μουσική;	0,5	3,2	2,9	15,0

Από τον Πίνακα 8 πληροφορούμαστε ότι ο **μέσος χρόνος** ($\pm$ T.A) **ακρόασης μουσικής** των μαθητών είναι οι 3.2 ($\pm$ 2.9) ώρες καθημερινά, με τον ελάχιστο χρόνο να είναι τα 30 λεπτά (0.5 ώρες) και τον μέγιστο οι 15 ώρες.

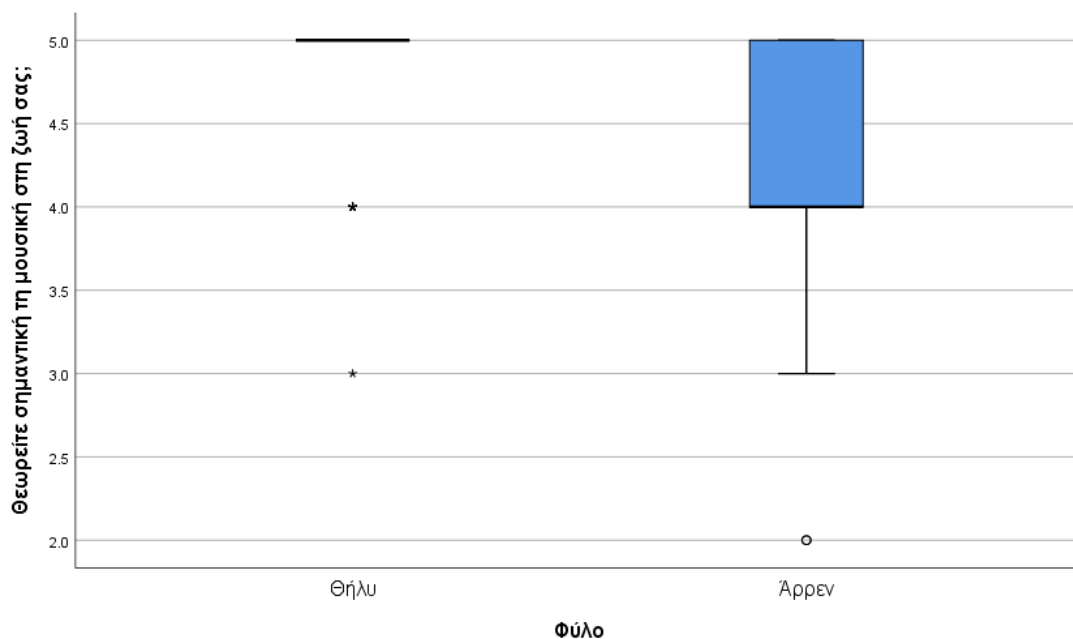

Γράφημα 4 Θηκόγραμμα κατανομής ωρών σχετικά με τις ώρες που ακούν καθημερινά μουσική οι συμμετεχόντες.

Πίνακας 9: Ανάλυση μέσων τιμών για το Φύλο και την ερώτηση «Θεωρείτε σημαντική τη μουσική στη ζωή σας;»

	Φύλο	N	Mean	Std. Deviation	t	df	Sig. (2-tailed)
Θεωρείτε σημαντική τη μουσική στη ζωή σας;	Θήλυ	34	4,8	0,5	2,947	65	0,004
	Άρρεν	33	4,2	0,9			

Στην ερώτηση «**Θεωρείτε σημαντική τη μουσική στη ζωή σας;**» η μέση τιμή ($\pm$ T.A.) των κοριτσιών είναι ίση με 4.8 ($\pm$ 0.5) και μεγαλύτερη από αυτή των αγοριών στην ίδια ερώτηση, η οποία είναι ίση με 4.2 ($\pm$ 0.9). Από τον δίπλευρο έλεγχο έχουμε ότι $t(0.05) = 2.947$ με βαθμούς ελευθερίας $df=65$ και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η υπόθεση της ισότητας των αναμενόμενων τιμών δύναται να απορριφθεί, διότι η p -τιμή του ελέγχου είναι ίση με 0.004 και είναι μικρότερη του επιπέδου σημαντικότητας (0.05).

Γράφημα 5 Συγκριτικό θηκόγραμμα σχετικά με τις απαντήσεις που δόθηκαν την ερώτηση «Θεωρείτε σημαντική τη μουσική στη ζωή σας;»

6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως βλέπουμε από την παραπάνω στατιστική-περιγραφική ανάλυση η σημαντικότητα στη ζωή των εφήβων μαθητών καθορίζεται κυρίως από την ενασχόλησή τους σε επίπεδο **καθημερινής ακρόασης** (που κυμαίνεται από 0.5 έως 15 ώρες) και σε επίπεδο **εκτέλεσης μουσικού οργάνου** (μόλις το 6% δεν παίζει κάποιο μουσικό όργανο σε αντίθεση με το 94% που ασχολείται με το πιάνο, 43 άτομα, με το κλαρίνο, 32 άτομα, με την κιθάρα, 17 άτομα και με την τρομπέτα, 3 άτομα). Όσον αφορά τα υποερωτήματα που ανακύπτουν οι μαθητές/τριες του Μουσικού Γυμνασίου προτιμούν, εκτός από την επιλογή «Άλλο» σε ποσοστό 31.3%, τη Ραπ μουσική σε ποσοστό 25.4%, ενώ η γλώσσα προτίμησης είναι η ξένη κατά 58.2% έναντι της μητρικής-ελληνικής σε ποσοστό 41.8%. Λαμβάνοντας υπόψη τα υπόλοιπα ερωτήματα του ερωτηματολογίου κατέστη σαφές πως οι μαθητές/τριες προτιμούν το «ελεύθερο κατέβασμα» για την απόκτηση των τραγουδιών της αρεσκείας τους κατά ποσοστό 80.6%, όπως επίσης κατά ποσοστό 72.3% ενημερώνονται από το διαδίκτυο για τις μουσικές εξελίξεις. Τέλος, το smartphone επελέγη ως το προτιμότερο μέσο ακρόασης της μουσικής κατά 77.6% και η συμμετοχή των μαθητών σε live συναυλίες συγκαταλέγεται στο ποσοστό των 53.7%.

Συνάγεται λοιπόν το **συμπέρασμα** πως οι μαθητές/τριες του Μουσικού Γυμνασίου Ηγουμενίτσας θεωρούν σημαντική τη μουσική στη ζωή τους πράγμα το οποίο πιστοποιείται και από το γεγονός ότι επέλεξαν να φοιτήσουν σε μουσικό γυμνάσιο λόγω των α priori συνθηκών που σχετίζονται με τη μουσική τους αντίληψη και παιδεία. Το γεγονός ότι ακούνε μουσική στην καθημερινότητά τους, ενημερώνονται για τις μουσικές εξελίξεις, ασχολούνται με την εκτέλεση μουσικού οργάνου και είναι ενεργητικοί ακροατές και θεατές μουσικών γεγονότων, καθιστούν σαφές ότι η μουσική παίζει σημαντικό ρόλο εντός και εκτός της σχολικής τους ζωής-πραγματικότητας. (Αξίζει να σημειωθεί ότι όλοι οι μαθητές/τριες ανταποκρίθηκαν με προθυμία στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου που εμπεριέχεται στο παράθεμα).

7 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ghaziah Mohd.Ghazali & Gary E. McPherson(2009).*Malaysian children's attitudes towards learning music.*,*Music Education Research*, 11:2,193-219, DOI:10.1080/14613800902924474

Katrina Skewes McFerran, Sandra Garrido, Lucy O'Grady, Denise Grocke&Susan M. Sawyer(2015). *Examining the relationship between self- reported mood management and music preferences of Australian teenagers*, *Journal of Music Therapy*, 24:3,187-203,DOI:10.1080/08098131.2014.908942

Wai-Chung Ho (2022). *Perceptions of values and influential sources of creativity, music types, and music activities in school music learning: a study of students in Changsha,China*,*Music Education Research*, 24:1,1-17, DOI:10.1080/14613808.2021.2007230

Παπαναγιώτου ,Ξ.(2006). *Η ηλικία και η μουσική εκπαίδευση ως παράγοντες διαμόρφωσης των μουσικών προτιμήσεων Ελλήνων μαθητών. Μουσικοπαιδαγωγικά*, Τεύχος 3,5-30